

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI

EXAMINATION – JULY 2017

CERTIFICATE COURSE IN AGRO INFORMATION TECHNOLOGY (305103)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – FUNDAMENTAL OF COMPUTER SCIENCE (TH-I)

Q.1) A] Fill in the blanks. (any five) 05

- 1) The process of storing internet files on computer is termed as -----
- 2) Internet services are being provided by -----
- 3) Scanner is on ----- device.
- 4) The computer language of 0 and 1 is called as ----- language.
- 5) ----- is used to create presentation slides.
- 6) The information provided to computer by user is called as -----

B] State true or false. (any 5) 05

- 1) Key board is an output device.
- 2) Information being provided by computer is known as output.
- 3) Internet explorer is an example of web browser.
- 4) M.S. Excel is used to create worksheet / spreadsheet documents.
- 5) Note pad is used to play video on computer.
- 6) HTML is not used to develop web pages.

C] State long form. (any 5) 05

1) LAN	2) HTML	3) MAN
4) ISP	5) WAN	6) CPU

D] Match the pairs. 05

Column 'A'	Column 'B'
1) Disk clean up	a) Graphics
2) Display card	b) Excel
3) Presentation slide	c) HTML
4) Workbook	d) Accessories
5) Web page	e) Power Point

Q.2) Attempt any two of the following. 16

- 1) Describe the History of computer and its working principles in detail.
- 2) Explain how M.S. power point can be used to create effective presentation.
- 3) What is computer Network? Explain what is ISP and web server.
- 4) Describe the working of following computer peripherals.

a) Power supply	b) Display card
c) Disk Driver	d) TV Tunner

Q.3) Attempt any two of the following.

16

- 1) Describe the important parts of computer with appropriate block diagram.
- 2) Name any 3 accessories provided by computer system. Describe Disk clean up and back up restore functionally in detail.
- 3) Write down step wise description about following.
  - a) To add Footnote in MS word document.
  - b) To add hyperlinks in MS word document.
  - c) To set slide show timings in power point.
  - d) To set specific design template to presentation.
- 4) Explain in detail.
  - a) Email
  - b) Video conferencing
  - c) Downloading
  - d) Uploading.

Q.4) Attempt the following questions with an example. (any two)

16

- 1) What is HTML? Create a basic HTML page with title “College of Agriculture” using HTML coding language.
- 2) Create a basic slide show using power point and write down steps to set layout and design template.
- 3) Explain the working of following computer parts.
  - a) Key board   b) Scanner
  - b) Joy stick   d) Printer
- 4) Describe the working principle or functionality of ISP with example.

Q.5) Write short notes on. (any 4)

16

- 1) Internet modem and LAN card
- 2) Microsoft windows XP operating system
- 3) Web browser and Internet explorer
- 4) FAX and web camera
- 5) MS word with specifications.

Q.6) Attempt any two out of four.

16

- 1) Define Internet? Explain in detail LAN and MAN.
- 2) Explain File creation, cut – copy – paste and spell check functionality in MS word in detail with example.
- 3) What is computer software? What is high & low level computer language? Explain purpose of compilers. Name any two computer software.
- 4) Distinguish between MAN and WAN. State the advantages and disadvantages of both.

मराठी भाषांतर

क्र. ३०५१०३११

प्र.१. अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच)

५

- १) इंटरनेटवरील मजकूर आपल्या संगणकावर घेण्याच्या प्रक्रियेला ----- असे म्हणतात.
- २) ----- हे इंटरनेट सुविधा पुरवण्याची प्रणाली आहे.
- ३) स्कॅनर हा ----- घटक आहे.
- ४) शून्य व एक चा वापर करणा-या कार्य भाषेला ----- पद्धत असे म्हणतात.
- ५) प्रेझेंटेशन तयार करण्याकरीता ----- चा वापर केला जातो.
- ६) संगणकाला पुरविलेल्या माहितीस ----- असे म्हणतात.

ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही पाच)

५

- १) की बोर्ड हे आऊटपुट प्रणालीचा घटक आहे.
- २) संगणकातून पुरविलेल्या माहितीस आऊटपूट असे म्हणतात.
- ३) इंटरनेट एक्सप्लोरर हे वेब ब्राऊझर चे उदाहरण आहे.
- ४) वर्कशीट तयार करण्यासाठी एक्सेल चा वापर केला जातो.
- ५) व्हिडीओ बघण्याकरीता नोटपॅड चा उपयोग केला जातो.
- ६) HTML ही प्रणाली वेब पेज डिझायनिंग साठी वापरत नाही.

क) खाली दिलेले पूर्ण रूप लिहा.

५

१) LAN	२) HTML	३) MAN
५) ISP	५) WAN	६) CPU

ड) जोडया जुळवा.

५

अ गट

- १) डिस्क क्लिन अप
- २) डिस्प्ले कार्ड
- ३) प्रेझेंटेशन स्लाइड
- ४) वर्क बुक
- ५) वेब पेज

ब गट

- अ) ग्राफिक्स
- ब) एक्सेल
- क) HTML
- ड) एक्सेसरीज
- इ) पॉवर पॉइंट

प्र.२. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) संगणकाचा इतिहास व त्याची कार्यप्रणाली बाबत सविस्तर माहिती लिहा.
- २) प्रेझेंटेशन बनवण्यासाठी एम.एस.पॉवर पॉइंट चा कसा वापर होतो ते स्पष्ट करा.
- ३) कॉम्प्युटर नेटवर्क म्हणजे काय? आय.एस.पी. व वेब सर्व्हर बद्दल माहिती लिहा.
- ४) खालील संगणकीय भागांच्या कार्यप्रणाली बाबत माहिती लिहा.
अ) पॉवर सप्लाय   ब) डिस्प्ले कार्ड
क) डिस्क ड्राईव्ह   ड) टी.व्ही. टयून्स

प्र.३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) संगणकाचा मुलभूत घटकांची माहिती ब्लॉक ड्रायग्रामसह लिहा.
- २) संगणकामध्ये पुरविलेल्या कोणत्याही आठ अॅक्सेसरीज ची नावे लिहा. डिस्क क्लिन अप, बॅक अप व रिस्टोरेज चे प्रणालीचे स्पष्टीकरण लिहा.
- ३) खाली दिलेल्या संगणकीय उद्योगांकरीता क्रमवार टप्प्यांमध्ये माहिती लिहा.
अ) एम.एस. वर्ड मध्ये फूट नोट तयार करणे.
ब) एम.एस. वर्ड मध्ये हायपरलिंक लावणे.
क) एम.एस. पॉवर पॉइंट मध्ये प्रेझेंटेशन चे समयसुत्रता लावणे.
ड) एम.एस. पॉवर पॉइंट मध्ये स्लाईड ला डिझाईन टेम्प्लेट लावणे.
- ४) खाली दिलेल्या संगणकीय प्रणालीबाबत माहिती लिहा.
अ) ई-मेल   ब) व्हिडीओ कॉन्फरन्सींग
क) डाऊन लोडिंग   ड) अपलोडिंग

प्र.४. खालील प्रश्नांचे उदाहरणासहीत स्पष्टीकरण लिहा. (कोणतेही दोन)

१६

- १) HTML प्रणाली म्हणजे काय? कोडिंग चा वापर करुन “कॉलेज ऑफ अॅग्रीकल्चर” या नावाचे पेज तयार करा.
- २) MS पॉवर पॉइंट चा वापर करुन स्लाईड कशी तयार करतात? त्याचे ले आऊट व डिझाईन टेम्प्लेट बदलण्याचे क्रमशः टप्पे लिहा.
- ३) खालील संगणकीय घटकाची सविस्तर माहिती लिहा.
अ) की बोर्ड   ब) स्कॅनर
क) जॉयस्टीक   ड) प्रिंटर

प्र.५. टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१६

- १) इंटरनेट, मॉडेम व लॅन कार्ड
- २) मायक्रोसॉफ्ट विडोज XP सिस्टीम
- ३) वेब ब्राऊझर व इंटरनेट एक्सप्लोरर
- ४) फॅक्स व वेब कॅमेराचा वापर
- ५) MS वर्ड चे व्यवस्थापन

प्र.६. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) इंटरनेट म्हणजे काय? लॅन व मॅन कार्याची माहिती लिहा.
- २) MS वर्ड मध्ये फाईल चे व्यवस्थापन, कट, कॉपी, पेस्ट व स्पेल चेक कसे करतात ते उदाहरणासहीत स्पष्ट करा.
- ३) संगणक सॉफ्टवेअर म्हणजे काय? हाय व लो स्तरावरील लॅंग्वेज म्हणजे काय? कम्प्लायर्स चा उपयोग लिहा. कोणत्याही दोन सॉफ्टवेअरची उदाहरण लिहा.
- ४) मॅन व वॅन यांच्यामधील तुलनात्मक फरक स्पष्ट करा. त्याचे फायदे व तोटे लिहा.

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN AGRO INFORMATION TECHNOLOGY (305103)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – BASIC AGRO SCIENCE (TH-II)

Q.1) A] Fill in the blanks. (Any five) 05

- 1) Last stage of development of any plant is -----
 a) Ripening   b) maturity   c) marketing   d) picking
- 2) The process of divisions of fruits and vegetables according to their size, colour and maturity is called as -----
 a) Grading   b) packing   c) division   d) storage
- 3) A close room with controlled temperature and humidity is called as -----
 a) cold storage   b) Refrigerator   c) moist chamber   d) Green house
- 4) ----- fruit contains highest vitamin C.
 a) Aamla   b) mango   c) Chiku   d) Guava
- 5) Sending an agricultural produce to the foreign is called as -----
 a) Exploit   b) Import   c) Transport   d) Marketing.
- 6) ----- is an organic fertilizer.
 a) FYM   b) urea   c) Suphala   d) Nitrogen

B] State true or false. (any 5) 05

- 1) Fruits and vegetable are perishable in nature.
- 2) Bringing the processed agricultural product from foreign countries to India is called as export.
- 3) Transportation of agri produce by sheep is very cheap and convenient.
- 4) Pulses are shown by Line method.
- 5) As compare to pulses, the fruit crops gives more production.
- 6) In India, the agriculture produce is marketed through agents in all types of market.

C] Match the pairs. 05

Column 'A'

- 1) Jelemeter
- 2) Salometer
- 3) Brix Hydrometer
- 4) Thero meter
- 5) Groundnut

Column 'B'

- a) Sugar concentration
- b) Pectin percentage
- c) Salt concentration
- d) Temperature
- e) Oil seed

D] State long form. (any 5) 05

1) ISO	2) AGMARK	3) NABARD
4) I.A.A.	5) CO ₂	6) IPM

Q.2) Attempt any two of the following. 16

- 1) Define Agriculture. State different departments of Agriculture. What is pulses and millets?
- 2) Define post harvest Technology. Define maturity of fruit. Explain the maturity symptoms of fruits in short.
- 3) What do you mean by international market? Explain in detail the rules and regulation regarding export of agricultural produce from India to other countries.
- 4) Define packing. Write down the features of good packing materials. Write about the care to be taken while packing.

Q.3) Attempt any two of the following. 16

- 1) State the advantages of fruit cultivation. Explain the different methods of cultivation with suitable diagram.
- 2) Define Insecticide and fungicide. Distinguish between them. Give examples.
- 3) Define plant protection. What do you mean by Integrated pest management? How it effects on plant? Write in short.
- 4) Explain in short how the rates of pulses and cereals are decided in India. How information is available about markets with the help of internet. Name any three websites.

Q.4) Attempt the following questions. (any two) 16

- 1) Define transportation. What are the different vehicles available for transportation. Give their merits and demerits.
- 2) Describe the different special techniques / methods to improve the quality of the agriculture produce with special reference to fruits and vegetables.
- 3) Explain in short the harvesting method, maturity stage and time of jawar, tur, groundnut , potato and mango.
- 4) What do you mean by sericulture. What are the different specis of silkworm. Explain in short the importance of sericulture.

Q.5) Write short notes on. (any 4) 16

- 1)Types of market
- 2) Use of computer technology
- 3) Market channel for agricultural produce.
- 4) Agro based Industries
- 5) Vermi compost

Q.6) Attempt any two out of four. 16

- 1) Define grading. Describe the types of grading. Write down the advantages of Grading.
- 2) Define Storage. Explain the importance of Storage. Also explain the types of storage.
- 3) What is plant Quarantine? How this act / law is workable? Explain with example.
- 4) Explain the balanced measures of plant protection. Enlist the bio control agents in agriculture field.

प्र.१. अ) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच)

५

- १) वनस्पतीच्या वाढीच्या टप्प्यातील शेवटची अवस्था म्हणजेच -----
अ) पिकणे ब) पक्वता क) विक्री ड) काढणी
- २) फळे व भाज्यांचे आकार, रंग व पक्वतेनुसार वेगवेगळ्या गटात विभाजन करण्याच्या प्रक्रियेस -
-----असे म्हणतात.
अ) प्रतवारी ब) बांधणी क) विभागणी ड) साठवण
- ३) नियंत्रीत तापमान व आर्द्रता असलेल्या बंदिस्त कक्षाला ----- असे म्हणतात.
अ) शितगृह ब) शितकरण क) बाष्प शितगृह ड) हरितगृह
- ४) ----- या फळात सर्वात जास्त 'क' जीवनसत्त्व असते.
अ) आवळा ब) आंबा क) चिकू ड) पेरू
- ५) भारतातील शेतीमाल परदेशात पाठवणे म्हणजेच ----- होय.
अ) निर्यात ब) आयात क) वाहतूक ड) विक्री
- ६) ----- हे सेंद्रिय खत आहे.
अ) शेणखत ब) युरिया क) सुफला ड) नायट्रोजन

ब) चूक की बरोबर ते लिहा. (कोणतेही पाच)

५

- १) फळे व भाज्या नाशवंत असतात.
- २) शेतमाल प्रक्रिया करून परदेशातून भारतात आणण्याच्या प्रक्रियेला निर्यात म्हणतात.
- ३) जहाजातून शेतीमालाची वाहतूक करणे स्वस्त व सोईचे आहे.
- ४) कडधान्याची पेरणी सरी पध्दतीने करतात.
- ५) कडधान्याच्या तुलनेत फळझाडे जास्त उत्पन्न देतात.
- ६) भारतातील सर्वच बाजारपेठात शेतीमालाची विक्री दलाला मार्फत केली जाते.

ड) जोडया जुळवा.

५

अ गट

ब गट

१) जेलमिटर	अ) साखरेची तिव्रता
२) सॅलोमिटर	ब) पेक्टीनची तिव्रता
३) ब्रिक्स हायड्रोमिटर	क) मिठाची तिव्रता
४) थर्मामिटर	ड) तापमान
५) भुईमूग	इ) तेल बिया

क) खाली दिलेले पूर्ण रूप लिहा.

५

१) ISO	२) AGMARK	३) NABARD
५) I.A.A.	५) CO ₂	६) IPM

प्र.२. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) कृषी शास्त्र म्हणजे काय? कृषी शास्त्रात कोणकोणते विभाग आहेत? तृणधान्य व कडधान्य म्हणजे काय?
- २) फळ काढणीनंतरचे तंत्रज्ञान म्हणजे काय? फळांची पक्वता म्हणजे काय? पक्वतेची लक्षणे थोडक्यात लिहा.
- ३) आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठ म्हणजे काय? भारतातून निर्यात होणा-या शेतीमालाबाबत गुणवत्तेचे कोणते निकष लावले जातात याबाबत सविस्तर लिहा.
- ४) पॅकिंग म्हणजे काय? चांगल्या पॅकिंगची वैशिष्ट्ये लिहा. पॅकिंग बाबत कोणती काळजी घ्यावी ते लिहा.

प्र.३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) फळझाडे लागवडीचे फायदे लिहा. फळझाडे लागवडीच्या विविध पद्धती आकृतीसह स्पष्ट करा.
- २) किटकनाशके आणि बुरशीनाशके म्हणजे काय? दोघातील फरक स्पष्ट करा. उदाहरण लिहा.
- ३) पिक संरक्षण म्हणजे काय? इंटीग्रेटेड पेस्ट मॅनेजमेंट म्हणजे काय? त्याच्या पिकांवर कसा परिणाम होतो ते लिहा.
- ४) भारतातील कडधान्य व तृणधान्य चा कृषी मालाचा विक्रीचा दर कसा ठरवला जातो? इंटरनेटवरून बाजारपेठेची माहिती कशी मिळू शकते ते स्पष्ट करा. बाजारपेठ संबंधीत किमान ३ वेब साईट ची नावे द्या.

प्र.४. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

१६

- १) वाहतूक म्हणजे काय? शेती माल वाहतुकी ची साधने कोणकोणती आहेत? त्याचे फायदे तोटे स्पष्ट करा.
- २) फळे व भाजीपाला यांचे दर्जेदार उत्पादन मिळवण्यासाठी कोणकोणत्या विशिष्ट पिक पद्धतीचा वापर शेतक-यांनी करावा ते स्पष्ट करा.
- ३) ज्वारी, तूर, भूईमूग, बटाटा व आंबा या पिकांची काढणी केव्हा व कशी करावी ते स्पष्ट करा.
- ४) रेशिम किड संगोपन म्हणजे काय? रेशीम किडच्या कोणत्या उद्योगाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.५. टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

१६

- १) भारतातील बाजारपेठांचे प्रकार
- २) कृषीशास्त्रात संगणकाचा उपयोग
- ३) कृषी माल विक्री यंत्रणा
- ४) कृषी पुरक उद्योग
- ५) गांडुळ खत

प्र.६. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१६

- १) प्रतवारी म्हणजे काय? प्रतवारीचे प्रकार लिहा. प्रतवारीचे फायदे लिहा.
- २) साठवणूक म्हणजे काय? माल साठवणूकीचे महत्त्व स्पष्ट करा. साठवणूकीचे प्रकार लिहा.
- ३) प्लांट क्वारंटाईन लॉ म्हणजे काय? हा कायदा केव्हा, कुठे व कसा लावला जातो ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ४) पिक संरक्षणाचे संतुलीत उपाय स्पष्ट करा. शेतीवरील मित्र किटक कोणते? (जैविक नियंत्रण)

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN AGRO INFORMATION TECHNOLOGY (305103)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – FUNDAMENTAL OF COMPUTER SCIENCE (PR-I)

- Q.1.** A) Create any simple formal school letter in M.S. word on your computer and print it. 40

OR

Prepare a table of given tabular information using M.S. Excel in your computer (Minimum 20 entry)

Sr. No.	Name	Phone No.	Address

- b) Set up the given printer on your computer. 20

OR

Visit any agricultural website on your computer using internet.

Take print of information.

- Q.2.** Write down the working of any 6 parts of computer. 20

OR

Enlist the types of scanner and printer. Write working principles.

- Q.3.** Oral 10

- Q.4.** Term work 10

मराठी भाषांतर

क्र. ३०५१०३२१

- प्र.१. अ) आपल्या संगणकावर एम.एस. वर्ड मध्ये एक शालेय पत्र तयार करा. ते पत्र प्रिंट करून दाखवा. ४०

किंवा

सोबत दिलेल्या तक्त्यानुसार माहिती एम.एस.एक्सेल चा वापर करून आपल्या संगणकात तयार करून दाखवा. (किमान २० एंट्री)

अ.क्र.	नांव	फोन नंबर	पत्ता

- ब) प्रिंटर संगणकावर सेट अप करून दाखवा.

किंवा

इंटरनेटचा वापर करून “अँग्रीकल्चर” ची वेबसाईट चालू करून दाखवा.
माहितीची प्रिंट काढा.

२०

- प्र.२. संगणकाच्या कोणत्याही सहा भागांची माहिती सविस्तर लिहा.

किंवा

२०

प्रिंटर व स्कॅनर चे सेट अप तुमच्या संगणकावर करून परिक्षकांना दाखवा.

- प्र.३. ओरल १०

- प्र.४. टर्म वर्क १०

MAHARASHTRA STATE BOARD OF VOCATIONAL EDUCATION EXAMINATION, MUMBAI
EXAMINATION – JULY 2017
CERTIFICATE COURSE IN AGRO INFORMATION TECHNOLOGY (305103)

TIME ALLOWED – 3 Hrs.

MARKS – 100

SUBJECT – INFORMATION TECHNOLOGY (AGRO) (PR-II)

Q.1.	a) Enlist the government offices websites associated with the to start up new agro based small scale Industry. Open any three web sites on your computer by using Internet. Print out the information and show to the Examiner.	40
	b) Which web site will you open to know the market rate and other rules related to sold agricultural produce? Open that web site on your computer by using internet.	20
Q.2.	What precautions should be taken while purchasing seeds and fertilizers? Explain in detail.	20
Q.3.	Oral	10
Q.4.	Term work	10

मराठी भाषांतर

क्र. ३०५१०३२२

प्र.१.	अ) कृषी पुरक व्यवसाय सुरु करण्यासाठी संबंधीत शासकीय कार्यालयांची वेब साईट यांची यादी करा. आपल्या संगणकावर त्यातील किमान तीन वेब साईट इंटरनेट चा वापर करून ओपन करून दाखवा. त्या माहितीची प्रिंट काढून दाखवा.	४०
	ब) कृषी माल विक्री संबंधीत बाजारपेठातील दर व इतर नियम माहिती करून घेण्याकरीता कोणती वेब साईट ओपन कराल? ती आपल्या संगणकावर इंटरनेटचा वापर करून ओपन करून दाखवा.	२०
प्र.२.	कृषी व्यवसाय (शेती) करतांना बी बियाणे, खते खरेदी करतांना कोणती काळजी घ्यावी याबाबत सविस्तर माहिती लिहा.	२०
प्र.३.	ओरल	१०
प्र.४.	टर्म वर्क	१०